

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 sierpnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił J. L. prawa do renty rodzinnej po zmarłym S. L. (1). W uzasadnieniu, decyzji organ rentowy wskazał, że na przestrzeni całego okresu ubezpieczenia zmarły posiadał 24 lata , 1 miesiąc i 9 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 9 dni okresów nieskładkowych , a łączny staż pracy wyniósł 24 lata , 2 miesiące o 18 dni i tym samym nie został spełniony warunek określony w art.58 ust.4 oraz art.57 ust. 2 ww. ustawy. Organ rentowy wskazał ,że niezdolność do pracy powstała w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia (ostatnie ubezpieczenie ustało z dniem 25 lutego 2005 r.). Do stażu pracy nie zaliczono okresu od 26 sierpnia 1977 r. do 10 marca 1995 r. (B. – Ł.) , ponieważ dokumenty znajdujące się w archiwum, nie potwierdzają zatrudnienia w powyższym okresie oraz okresów rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy po 14 listopada 1991 r. bez prawa do wypłaty zasiłku dla bezrobotnych , gdyż okres ten nie jest okresem składkowym , ani nieskładkowym.

/decyzja k.51 – 52 plik II akt ZUS/

W dniu 20 września 2013 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie J. L. od w/w decyzji , w którym wniosła o jej zmianę. W treści odwołania J. L. wskazała , że, zgodnie z zaświadczeniem lekarskim Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 1 stycznia 2008 r. , rozpoznanie, wskazane w tym zaświadczeniu, datuje się na 1 października 2005 r. W ocenie skarżącej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ustalił właściwie okresów zatrudnienia S. L. (1). J. L. wskazała ,że nie ma podstaw do powiązania firmy (...) z osobą jej męża.

/odwołanie k.2-2 odwrót/

W dniu 4 października 2013 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi wpłynęła odpowiedź organu rentowego na w/w odwołanie w której wniesiono o jego oddalenie. Organ rentowy wskazał ,że w 10 – leciu przed zgonem tj. w okresie od 25 maja 1998 r. do 25 maja 2008 r. , S. L. (1) posiadał 5 – letni okres ubezpieczenia. Wobec zaś faktu , że zgon S. L. (1) rozumiany jako jego całkowita niezdolność do pracy nastąpił w okresie późniejszym niż 18 miesięcy od ustania okresów składkowych i nieskładkowych , nie został spełniony warunek wynikający z ww. przepisów. Ubezpieczenie zmarłego ustało w dniu 25 lutego 2005 r. Organ rentowy wskazał ,że prawomocnym wyrokiem z dnia 28 czerwca 2012 r. , Sąd Apelacyjny w sprawie o sygn. akt III AUa 36/12 uznał ,że łączny staż zmarłego wyniósł 24 lata , 7 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 9 dni okresów nieskładkowych oraz wskazał ,że przyznanie świadczenia nastąpiło na podstawie nieprawdziwych dokumentów potwierdzających fikcyjne zatrudnienie zmarłego w przedsiębiorstwie (...).

/odpowiedź na odwołanie k.5 – 5 odwrót/

Decyzją z dnia 4 kwietnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił J. L. prawa do renty rodzinnej po zmarłym S. L. (1). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na przestrzeni całego okresu ubezpieczenia zmarły posiadał 24 lata , 1 miesiąc i 9 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 9 dni okresów nieskładkowych , a łączny staż pracy wyniósł 24 lata , 2 miesiące , 18 dni i tym samym nie został spełniony warunek określony w art.58 ust.4 oraz art.57 ust. 2 ww. ustawy. Organ rentowy wskazał ,że podstawę do wydania decyzji stanowiło orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 28 marca 2014 r. , która orzekła ,iż zmarły był całkowicie niezdolny do pracy , a niezdolność ta powstała w lipcu 2007 r. (jako datę przyjęto 31 lipca 2007 r.) . Organ rentowy wskazał ,że niezdolność do pracy powstała w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia (ostatnie ubezpieczenie ustało z dniem 25 lutego 2005 r.). Do stażu pracy nie zaliczono okresu od 26 sierpnia 1977 r. do 10 marca 1995 r. (B. – Ł.) , ponieważ dokumenty znajdujące się w archiwum nie potwierdzają zatrudnienia w powyższym okresie oraz okresów rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy po 14 listopada 1991 r. bez prawa do wypłaty zasiłku dla bezrobotnych , gdyż okres ten nie jest okresem składkowym , ani nieskładkowym.

Niniejszą decyzją uchylono decyzję z dnia 20 sierpnia 2013 r.

/decyzja k.8 – 8 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 30 kwietnia 2014 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie J. L. od w/w decyzji , w którym wniesiono o jej zmianę i przyznanie J. L. prawa do renty rodzinnej. W treści odwołania J. L. wskazała ,że w orzeczeniu z dnia 27 lutego 2014 r. lekarz orzecznik stwierdził ,że jej mąż był całkowicie niezdolny do pracy od lipca 2007 r. , podczas gdy w lipcu 2007 r. stwierdzono u jej męża raka migdałka (stanowisko lekarza orzecznika zostało podtrzymane przez komisję lekarską). W ocenie skarżącej choroba męża musiała rozwijać się u niego przed lipcem 2007 r. , a wskazuje na to dokumentacja medyczna ze stycznia 2008 r. J. L. wskazała ,że nie wnosi o zaliczeniu do okresu stażu jej męża okresu pracy w firmie (...).

/odwołanie k.2-3 akt o sygn. VIII U 1743/14/

W dniu 4 października 2013 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi wpłynęła odpowiedź organu rentowego na w/w odwołanie w której wniesiono o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.4 – 4 odwrót akt o sygn. VIII U 1743/14/

Zarządzeniem z dnia 4 listopada 2014 r. Sąd połączył sprawę o sygnaturze akt VIII U 1743/14 ze sprawą o sygnaturze akt VIII U 5801/13 w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz zarządził ich prowadzenie pod sygnaturą VIII U 5801/13

/zarządzenie k.10 akt o sygn. VIII U 1743/14/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni J. L. urodziła się (...)

/okoliczność bezsporna/

S. L. (1) urodził się (...), a **zmarł w dniu 25 maja 2008 r.**

/okoliczności bezsporne/

W dniu 10 sierpnia 2012 r. J. L. złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty rodzinnej po zmarłym S. L. (1) , po którego rozpatrzeniu wydano zaskarżoną decyzję z dnia 20 sierpnia 2013 roku.

/wniosek k.1 – 8 plik II akt ZUS , decyzja k.51 – 52 plik II akt ZUS/

Orzeczeniem z dnia 27 lutego 2014 roku lekarz orzecznik ZUS stwierdził , że S. L. (1) był całkowicie niezdolny do pracy , a niezdolność do pracy powstała **w lipcu 2007 r.**

/orzeczenie lekarza orzecznik ZUS k.3 – 3 odwrót plik I akt ZUS/

Komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 28 marca 2014 r. orzekła ,iż zmarły był całkowicie niezdolny do pracy , a niezdolność ta powstała w lipcu 2007 r.

/orzeczenie komisji lekarskiej ZUS k.6 – 6 odwrót plik I akt ZUS/

Powyższe orzeczenie komisji lekarskiej legło u podstaw wydania, przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zaskarżonej decyzji z dnia 4 kwietnia 2014 roku i uchylenia decyzji z dnia 20 sierpnia 2013 r.

/decyzja k.8 – 8 odwrót plik I akt ZUS/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał , że łączny staż sumaryczny S. L. (1) wyniósł **24 lata , 2 miesiące i 18 dni** w tym:

- okresy składkowe : od 2 października 1979 r. do 28 czerwca 1980 r., od 4 sierpnia 1980 r. do 31 stycznia 1993 r. , od 25 lutego 1993 r. do 30 czerwca 1994 r. , 14 marca 1995 r. do 31 października 2003 r. oraz od 27 lutego 2004 r. do 25 lutego 2005 r. (tj. 24 lata , 1 miesiąc i 9 dni).

- okresy nieskładkowe : od 23 stycznia 1996 r. do 3 lutego 1996 r. oraz od 11 grudnia 1998 r. do 6 stycznia 1999 r. (1 miesiąc i 9 dni okresów nieskładkowych).

/decyzja k.7- 7 odwrót plik I akt ZUS/

W 10 – leciu przed zgonem tj. w okresie 25 maja 1998 r. do 25 maja 2008 r. , S. L. (1) posiadał 5 – letni okres ubezpieczenia.

/okoliczność bezsporna/

Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe – dopuszczając dowód z opinii biegłego onkologa , który wydał opinię na podstawie dokumentacji medycznej S. L. (1). Biegły sądowy onkolog rozpoznał ,że S. L. (1) był **całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej** z powodu zaawansowanego nieoperacyjnego raka migdałka z przerzutami , a niezdolność ta powstała od 16 października 2007 r. ; w okresie od 1 lipca do 15 października 2007 r. S. L. (1) był **częściowo niezdolny** do pracy.

/opinia k.54 – 54 odwrót oraz opinie uzupełniające: k.56 , k.164 , k.195 biegłego sądowego S. F. k.54 – 54 odwrót ,

Orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności z dnia 30 lipca 2010 r. (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. zaliczył S. L. (1) do osób legitymujących się **lekkim stopniem niepełnosprawności** ustalając ,że niepełnosprawność istniała od 27 lutego 2008 r.

/orzeczenie k.142 – 142 odwrót , orzeczenie k.135/

S. L. (1) ukończył szkołę podstawową w 1975r. Rodzice S. A. i J. mieszkali w Ł.; nie posiadali gospodarstwa rolnego. Gospodarstwo rolne, położone we wsi R., posiadali rodzice matki S. L. (1) : F. i M. małżonkowie B., ale S. L. nie wykonywał czynności na rzecz gospodarstwa dziadka, choć mieszkał w R. od 1977r. , ale w domu B. K. – siostry matki S. L..

S. L. (1) wykonywał, w gospodarstwie rolnym, o powierzchni ok. 6 hektarów, należącym do S. Ś. , czynności, polegające na pielęgnacji zwierząt gospodarskich takich jak gęsi czy krowy,

S. L. (1) był osobą obcą dla S. Ś. i w jego gospodarstwie pomagał w czasie żniw, wykonywał czynności przy suszeniu siana , zwózce zboża, czy też prace, związane ze zwózką drzewa z lasu.

Nie była to pomoc, sformalizowana umową , nie była wykonywana regularnie , stale. W gospodarstwie rolnym (...) , S. L. (1) zajmował się czynnościami związanymi z pielęgnacją inwentarza oraz pracami polowymi. S. L. (1) był jedyną osobą zatrudnioną w gospodarstwie (...).

/zeznania świadka B. K. k. 265, 266, świadka Z. Ś. k. 266, świadka J. P. k.309, zeznania świadka J. B. k.299/

S. L. (1) nie był zatrudniony w zakładzie pracy prowadzonym przez S. W. , a w latach 2006 – 2007 współpracował z S. W. na zasadzie podwykonawstwa. W związku z wykonywaniem współpracy , S. L. (1) wystawiał rachunki.

/oświadczenie S. W. k.108/

D. D. nie był pracodawcą S. L. (1), a współpraca ze S. L. (1) odbywała się na zasadzie podwykonawstwa. D. D. nie miał podpisanej formalnej umowy ze S. L. (1), a rozliczał się z nim raz w miesiącu. S. L. (1) początkowo świadczył usługi na rzecz Mleczarni, a po rezygnacji przez spółdzielnię z jego usług, D. D. zaangażował S. L. (1) jako podwykonawcę. Za świadczone usługi, D. D. płacił gotówką, zgodnie z wystawionymi przez S. L. (1) rachunkami.

/zeznania świadka D. D. min.00:05:39 – 00:12:05 protokołu rozprawy z dnia 20 maja 2015 r., płyta CD k.127/

S. L. (1) **prowadził działalność gospodarczą** w okresie od **21 czerwca 2001 r. do października 2003 r.** Do 2003 r. pracował na rzecz Mleczarni i woził towar wspólnie z R. R..

/zeznania J. L. min.00:07:15 – 00:13:26 protokołu rozprawy z dnia 24 kwietnia 2017 r., płyta CD k.323/

Od 14 marca 1995 r. do 20 czerwca 2001 r. S. L. (1) pracował w (...) Spółdzielni (...).

/zaświadczenie k.87 plik III akt ZUS/

W okresie od 1 czerwca 2001 r. do 1 listopada 2003 r. S. L. (1) prowadził działalność gospodarczą opłacając składki za okres od 21 czerwca 2001 r. do 31 października 2003 r.

/zaświadczenie k.82 – 85 plik III akt ZUS/

W okresie od 19 lutego 2004 r. do 25 maja 2008 r. S. L. (1) był zarejestrowany jako bezrobotny, a w okresie od 27 lutego 2004 r. do 25 lutego 2005 r. pobierał zasiłek dla bezrobotnych.

/zaświadczenie k.58 plik III akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów zawartych zarówno w aktach sprawy jak i aktach organu rentowego, w oparciu o opinię biegłego sądowego onkologa jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań J. L. zeznań świadków :J. B., J. P., B. K., Z. Ś. oraz D. D..

Sąd zwrócił uwagę, że z zeznań świadka Z. Ś. [k. 266/ 267], który był dzieckiem S. Ś., jednoznacznie wynika, że czynności, wykonywane przez S. L. (1), w gospodarstwie (...), ojca, nie miały charakteru – prac, wykonywanych regularnie, stale, gdyż świadek Z. Ś., zeznał, że S. L. (1) „przyjeżdżał tylko na wieś do R., bo mieszkał, chyba w Ł.” [ta jest wersja świadka], ale uprawnia do wnioskowania, że gdyby codziennie, regularnie, stale – pracował, jak wnosi żąda uznania, wnioskodawczyni, to dziecko –gospodarza dostrzegłoby stałą, obecność i aktywność – pracowniczą przy pracach w gospodarstwie rolnym - (...).

Żaden ze świadków nie potwierdził, że czynności, wykonywane przez S. L. w gospodarstwie (...), miały inny charakter niż doraźna, nie stała, nie – regularna, nie – odpłatna, bez określonych godzin, i bez wymiaru, który stanowiłby co najmniej połowę normatywnego czasu pracy, pomoc sąsiedzką przy pracach w gospodarstwie - sąsiada. Nawet, jeśli S. L. otrzymywał jakieś podziękowania rzeczowe, jak zeznał Z. Ś., to nie miały one charakteru – wynagrodzenia za prace.

W odniesieniu do świadków, zeznających na okoliczność świadczenia przez zmarłego pracy w gospodarstwie (...), wskazać należy, że z treści ich zeznań wynika, że S. L. (1) był osobą obcą w stosunku do S. Ś., a co istotne z treści tych zeznań nie wynika jaka ilość dobowego czasu poświęcał na wykonywanie powierzonych mu prac w gospodarstwie, czy za pracę otrzymywał wynagrodzenie oraz czy odprowadzano za niego stosowne składki.

W odniesieniu do wykonywania przez S. L. (1) pracy na rzecz D. D. oraz S. W. podkreślić należy, że zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, że pomiędzy ww. osobami, a S. L. (1) dochodziło do współpracy. Niemniej jednak, materiał dowodowy nie pozwala stwierdzić jaki konkretnie stosunek prawny łączył ww. i czy treść tego stosunku wiązała się z obowiązkiem zgłoszenia zmarłego do ubezpieczeń społecznych. **Brak jakiegokolwiek dowodu na piśmie**, potwierdzającego te relacje. Co więcej, zarówno D. D. jak i S. W., a więc osoby, które

dysponowały dużą wiedzą co do charakteru wiążących ich relacji ze S. L. (1) , wskazali wprost ,że nie zawierali z nim formalnych umów oraz ,że nie dysponują jego dokumentacją osobową.

W związku zatem z powyższym ,Sąd oddalił wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu w postaci zeznań E. P. , S. W. , J. T. oraz R. R. na okoliczność zatrudnienia S. L. (1) w okresie od maja 2005 r. do lipca 2007 r. w firmie (...) oraz firmie (...) uznając ,iż zeznania tych osób w żaden sposób nie mogą podważyć zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego , a wniosek ten zmierza jedynie do wydłużenia niniejszego postępowania.

Sąd oddalił również wniosek o zwrócenie do (...) Sp. z o.o. w Ł. na okoliczność ustalenia wysokości składek jakie wpływały z tytułu prowadzonej przez męża wnioskodawczyni działalności gospodarczej. Podkreślić należy ,iż składki odprowadzane przez zmarłego były ewidencjonowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych , a wskazuje na to zgromadzony materiał dowodowy. Ustalanie zatem faktów , które wynikają wprost z akt rentowych było bezcelowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wskazać należy , że zarówno mocą decyzji z dnia 20 sierpnia 2013 roku jak i decyzją z dnia 4 kwietnia 2014 roku ZUS odmówił J. L. prawa do renty rodzinnej po zmarłym S. L. (1). Jednakże, zaskarżoną decyzją z dnia 4 kwietnia 2014 roku , ZUS uchylił decyzję z dnia 20 sierpnia 2013 roku , a zatem została ona wyłączona z obrotu. Wobec powyższego ,wydanie wyroku w zakresie odwołania od decyzji 20 sierpnia 2013 roku jest zbędne . Zatem Sąd na podstawie art. 355 & 1 k.p.c. umorzył, w punkcie 1 sentencji wyroku, postępowanie w zakresie objętym decyzją z dnia 20 sierpnia 2013 roku.

W pozostałej części odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie **do art. 65 ustawy** z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz.887 z późn. zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Zgodnie z art. 70 ust.1 pkt 1 w/w ustawy wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy. Zgodnie zaś z ust.2 prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w ust. 1 pkt 2.

Wobec niespornej okoliczności ,iż zmarły nie miał ustalonego prawa do emerytury , postępowanie w niniejszej sprawie sprowadzało się do ustalenia czy w chwili śmierci, S. L. (1) spełniał warunki wymagane do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Warunki do renty z tytułu niezdolności do pracy określają przepisy wskazanej ustawy w art. 57 i 58.

Zgodnie z treścią art.57 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełni łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność powstała w okresach wymienionych w cytowanym przepisie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Jak stanowi art. 58 ust. 1 warunek posiadania wymaganego okresu składkowego nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej: 5 lat – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

W myśl ust. 2, okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Wobec zatem bezspornej okoliczności, iż w 10 – leciu przed zgonem tj. w okresie 25 maja 1998 r. do 25 maja 2008 r., S. L. (1) posiadał 5 – letni okres ubezpieczenia, postępowanie w pierwszej kolejności skupiło się na ustaleniu czy niezdolność do pracy S. L. (1) powstała w wymienionych okresach składkowych i nieskładkowych, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Z zebranego, w niniejszej sprawie materiału dowodowego, wynika jednoznacznie, że wnioskodawca był niezdolny do pracy od 1 lipca 2007 r., przy czym w okresie do 15 października 2007 r. była to częściowa niezdolność do pracy, a od 16 października 2007 r. była to całkowita niezdolność do pracy. Materiał dowodowy nie pozwolił natomiast ustalić, że niezdolność do pracy S. L. (1) powstała przed lipcem 2007 r.

Ponadto, ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika również, iż po 25 lutego 2005 r. (wówczas zmarły zakończył pobierać zasiłek dla bezrobotnych) S. L. (1) był aktywny zawodowo podlegając jednocześnie ubezpieczeniom społecznym. Wprawdzie D. D. oraz S. W. wskazywali, że współpracowali ze S. L. (1), to jednak z materiału dowodowego nie wynika, iż współpraca ta odbywała się w okresie na jaki wskazywała strona skarżąca (tj. w okresie od maja 2005 r. do lipca 2007 r.) oraz czy wiązała się ona z obowiązkiem podlegania przez S. L. (1) ubezpieczeniom społecznym. Wobec zaś takiego ustalenia, wskazywany przez skarżącą okres od maja 2005 r. do lipca 2007 r. nie mógł zostać zaliczony S. L. (1) do stażu pracy zaliczonego mu przez organ rentowy.

W dalszej kolejności Sąd skupił się na ustaleniu czy okresy składkowe i nieskładkowe zmarłego wynoszą co najmniej 25 lat, co zgodnie z treścią art. 57 ust. 2 pozwoliłoby na nieuwzględnienie warunku powstania niezdolności do pracy w okresie niepóźniejszym niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 3 i ustalenie prawa do renty.

W odniesieniu do możliwości zaliczenia do ogólnego stażu pracy, okresu pracy S. L. (1) w gospodarstwie rolnym (...), wskazać należy, że zgromadzony materiał dowodowy nie wskazuje, aby w stosunku do S. L. (1) istniała możliwość zastosowania dyspozycji o jakiej mowa w art. 10 ww. ustawy.

Przepis art. 10 ust. 1 dopuszcza wyjątkowo możliwość traktowania okresów pracy w gospodarstwie rolnym, tak jak okresów składkowych, w ramach ubezpieczenia pracowniczego, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresów składkowych i nieskładkowych tj.: okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki, przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia, przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Dla uznania pracy w gospodarstwie rolnym jako okresu uzupełniającego w rozumieniu art. 10 ust. 1 pkt 3 u.e.r.f.u.s. znaczenie ma stałość wykonywania pracy w gospodarstwie, przy czym nie musi to oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, lecz gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego. Tym kryteriom zazwyczaj odpowiada praca domownika rolnika, który świadczy określone prace stale (codziennie) w wymiarze nie mniejszym niż połowa etatu. Zauważyć należy, że okres pracy w gospodarstwie rolnym jako okres uzupełniający nie jest okresem pracy sensu stricto. (Wyrok SA w Krakowie z dnia 24 września 2014 r., III AUa 1028/14, opubl. LEX nr 1515219)

Wnioskodawca może udowodnić wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi fakt i czasokres wykonania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, po ukończeniu przez niego 16 roku życia, a do sądu orzekającego należy ocena, czy okres tej pracy może być uwzględniony i potraktowany jako okres o jakim mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z F U S. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 września 2004 roku, III AUa 1326/03, OSA 2005/9/23/72).

Przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 u.e.r.f.u.s. nie jest wyraźnie adresowany do osób objętych ubezpieczeniem społecznym z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym (domowników) ani do osób zatrudnionych w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę (pracowników); reguluje kwestie stażu emerytalnego wymaganego od innych ubezpieczonych niż rolnicy. Prawidłowa wykładnia art. 10 ust. 1 pkt 3 u.e.r.f.u.s. wymaga zatem gotowości (dyspozycyjności) do wykonywania pracy we wskazanym wyżej rozumieniu. (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18.09.2014 r., I UK 17/14, opubl. LEX nr 1538420)

Uwzględniając powyższe wskazać należy, że w świetle art. 10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wymogiem koniecznym do uwzględnienia okresu pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym, jako okresu uzupełniającego, jest wykonywanie stałej pracy w gospodarstwie rolnym i możliwość codziennego wykonywania prac, związanych z pracą w gospodarstwie rolnym, w wymiarze nie niższym a nawet wyższym, niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy.

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że przeprowadzone postępowanie nie wykazało, że w spornym okresie, S. L. (1), wykonywał obowiązki w gospodarstwie rolnym (...) w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie. Nie jest bowiem możliwe ustalenie czy jego praca była niezbędna do utrzymania funkcjonowania gospodarstwa w należytych stanie. Sąd nie neguje, że S. L. (1) wykonywał w gospodarstwie rolnym pewne czynności, to jednak, w niniejszym postępowaniu nie wykazano, że wymagało to od niego stałej, codziennej pracy w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie.

Wobec zatem braku wykazania przez stronę skarżącą, że niezdolność S. L. (1) do pracy powstała w okresie niepóźniejszym niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia, oraz wobec braku wykazania, że zmarły legitymował się 25 – letnim stażem pracy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. oddalił odwołanie w pozostałej części, o czym orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

S.B.